

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:
в Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очі і душу ми вирнеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.

Рекламації неопечатані вільні від порта. — Оголошенє звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні доносення по 30 сот. від стрічки.

Боротьба з радикалізмом.

(Δ) В останніх десятиліттях проявляють ся в політичній і парламентарній життю в різних краях австрійських радикальні струї і змаганя, котрі виступають із щораз більшою силою та заколючують спокій і лад, спляють реальну суспільну і законодавчу роботу. Довголітній досвід поучує, що лекше робити задля політичних, національних або суспільних причин галабурди, як для ового народу ретельно і позитивно працювати.

А так само поучує досвід, що чим менше образованє, тим більша зарозумілість і засліпленє, чим тіснійший виднокруг, тим сильнійша загорілість, тим слабша терпимість, а чим тупійший розум, тим завзятійший тероризм.

Одначе при всій вибуялости тих радикальних змагань, при всім заостреню суперечностей, при всім завзятю і загорілости не дасть ся заперечити, що широким верствам народним, які живуть з щоденної праці, розходять ся о мир і спокій і що они відчувають потребу спокою для успішности своєї праці.

В останніх часах радикальні струї і змаганя почали і в нашім краю проявляти ся з більшою силою, а нема сумніву, що такі змаганя відривають суспільність від спокійної праці і кладуть їй великі перепони, бо, як сказано, лекше

виправляти задля якої небудь справи найбільші галабурди, як що небудь позитивного зробити для народу.

Тимто в інтересі краю, в інтересі обидвох тут поселених народів належить слідити за причинами і жерелами тих радикальних струї і змагань.

На одну з тих причин вказав намісник Галичини др. Б о б ж и н ь с к и й в своїй вступній промові при відкритю кр. сойму і тому годить ся се на тім місци пригадати. Живійший тепер суспільний рух в краю, сказав між иншим намісник, хочби прибирав навіть революційну ціху, втратить багато з своєї революційности, наколи адміністраційний апарат буде належно ділати, себ то, наколи населеню буде вимірена справдешня реальна справдешність.

Нема справді найменшого сумніву, що недбальство, несумлінність, несправдешність правительственных органів викликають се невдоволенє і огірченє в широких верствах народних, се почутє кривди їм заподіваної і підготовляють сей нездоровий в суспільности настрій, яким опісля користують ся всякі лжепророки, мнімі апостоли свободи, щоби під свій прапор згромадити ті широкі верстви, викликувати розстрій і піддержувати розлад в суспільности і заколот, бож відома річ, що такі проводирі радикальні живуть лише і ростуть роздухуванням невдоволеня і огірчення та нездійсни-

мими обіцянками, які они представляють розгоряченій уяві тих широких верств.

Тимто з справдешним вдоволенєм треба се зазначити, що намісник вже два рази з притиском вказав на те, що реформу і напругу адміністрації краевой вважає головною своєю задачею. І справді колиб єму повело ся (а по єго рішучости можна сего сподівати ся) довести до того, щоби правительственні органи держали ся строго законів, скоро і безсторонно полагоджували справи, з безсторонністю і справдешністю відносили ся до всіх горожан, чи то можний пан, чи бідний хлібороб або зарібник, тоді втратилиб радикальні струї свою силу, а оклики радикальних апостолів своєю приманливістю в широких верствах народних.

Але так само справдешно вказав намісник др. Б о б ж и н ь с к и й на те, що й суспільність обовязана ділати проти радикальних струї і змагань і тому відкликає ся і до сторонництва, котрим розходить ся о лад і спокій в краю, щоби користуючи ся свободою, організували ся і поборювали шкідну роботу крайних живел.

Навязуючи до сего поклику намісника „Галічанін“ висловлює надію, що москвофіли будуть в тім дусі ділати, а Gazeta Narodowa признає москвофілам знамя партії ладу і порядку е д и н о в порівнаню з завзятю агітацією україно-

Польські конспірації серед руських питомців і духовенства в Галичині в роках 1831—46.

Студія д-ра Кирила Студинського.

(Дальше).

Се друге подружє мало бути крайно нещасливе, через що його умові сили ще більше ослабли. Нещастє хотіло, що в р. 1838 зійшов ся Гречанський зі своїми колишніми товаришами, членами тайного товариства, на празнику, де по суперечці з сьвящ. Йосифом Охримовичем дістав напад у шалу і поїхав до найближшого мандатара, у якого зрадив всіх членів тайного товариства з р. 1834. Мені розказував радн. Титко Ревакович, що мандатар не прийняв зразу сих зізнань до відомости та раднв Гречанському, щоби добре розважив над своїм кроком, однак по кількох днях явив ся Гречанський у нього вдруге вже з готовими на письмі зізнаннями. Про дальні події розкажемо на основі актів.

Мандатарем, якого урядові акти звуть „Cameral-Justiziar“, бул Павлович. В нього зізнав Гречанський, що богослов Сілецький, який утік до Франції, познако-

мив його в духовній семінарії з републіканськими ідеями, давав йому книжки писані в сім дусі та звирив ся перед ним, що є членом тайного, републіканського товариства, до якого прийняв також Гречанського в однім з львівських домів, де йому прочитано статуту. »Diese Statuten setzen fest: »Die Gleichheit der Rechte, eine republikanische Regierungsform, Aufhebung der Robot, Einräumung des Grundeigentums an die Bauern, Verbreitung dieser Grundsätze, kluges Benehmen gegen Staatsbeamte, Sammlung der Bauerschaft«. Головою сього товариства бул Сілецький. Після його утечі до Франції, обняв його місце питомець Ромуальд Крижановський (родж. 1811, орд. 1836 р.), який тепер є сьвящеником в Ганівцях, бережанського округа. Членами сього товариства були давнійші питомці, а нині сьвященики: Мих. Мінчакевич (родж. 1808 р., орд. 1835 р.), адмін. парохії в Ліску, сьніцького округа, Йосиф Охримович (род. 1814, орд. 1836 р.), адмін. в Гопові, Мейський Сильвестер, сотрудиник в Тираві волоскій, Йосиф Константинович (род. 1807, орд. 1836 р.), адмін. в Болвинцях, перем. округа, Мих. Гадаїнський (род. 1812, орд. 1836 р.), адмін. в Гвіздиці малім, Гіполіт Станчак, адмін. в Лещаві, сьніцького округа, Іван Покіньський (род. 1812, орд. 1837 р.), адмін. в

Братківцях і Теодор Кульчицький, адмін. з Дорожева. Гречанський зізнав, що членами сього товариства були побіч названих, питомці лат. духовної семінарії: Шмельц і Куцакевич, правник Кордашевський і львівський броварник Іван Прохаска, який ширив републіканські ідеї серед львівського міщанства. З Сілецьким мали близні зносини: Чеслав Кобузовський і Хшонстевський. Товариство було широко розгалужене, скликувало збори, еднало членів, які вимінювали між собою гадки і читали книжки. Його члени мали все бути готовими до повстаня, Осередною точкою товариства була Франція.

З иншого урядового акту дізнаємо ся, що до конспіраційних ідей Заходу прийняло тайне товариство у свій статут принцип національний, польський: »Der Zweck der Gesellschaft bestand in der Verbreitung der Freiheits-ideen, der Anwerbung Gleichdenkender in der allgemeinen Revolutionierung und Einführung föderativer Freistaaten; ebenso soll die Wiedergeburt Polens in der Art bezweckt werden sein, dass es in der Reihe der föderativen Freistaaten seine Nationalität behaupten könne«.

(Дальше буде).

можність нашим людям украсити свої хати образами своїх малярів, порадив бим йти нашим артистам за приміром Німців. У них умовляють ся кількох кращих і кількох другорядних малярів і наче яка спілка приймають до роботи різні замовлення платні відповідно до величини і матеріялу, на яким має ся портрет або малюнок викінчити. Так пр. одна така фірма в Bielitz виконує портрет кредковий величини 35×45 см. з паспарту 46×53 см. враз з рамами за 24 корон. Такої величини аквареля коштує 40 К., а олійний портрет на полотні 60 К. Портрет олійний 75×100 виконаний найлучшим артистом платить ся 200 К.

При таких обставинах мають усі малярі сего кружка добрий дохід а публіка вигоду. При тім працюють ті артисти на других полях малярства забезпечившись тими портретами від голоду і ходу.

Дальшим способом розповсюджена у нас штуки булиб вистави, які артисти самі повинні частійше в кімнатах «Сокола» або в другім яким товаристві уряджувати. Покажіть суспільности Ваші праці а побачите напевно, що багато людей менше змаганя культурні) закупають ваші праці подібно як се вчати сталося при першій виставці, яку урядило свого часу тов. ім. Шевченка.

Гарнійші і дорожші образи (портрети своїх основателів і пр. могли би в дорозі складок закупувати або замовляти наші тов-а кредитові, Бесіди і пр. а при добрій волі мали би ми свої галерії і своїх артистів, яким ніхто не потребував закидувати, що підписують свої праці латинськими буквами.

Богатні родини повинні би замовляти по грудя (бюсти) визначнійших своїх членів. Такі бюсти зроблять наші різьбари пр. п. Гаврилків (в ціні 100—200 К.), які мож відтак кількократь схочесь відливати в гіпсі. Тут впрочім можна би робити бюсти Шашкевича, Куліша, кн. Мономаха, кн. Ярославни, Сковороди і пр. а ручу, що розійшли би ся сильно від ту хвалю, даючи добрий дохід їх авторам.

Від денких артистів чуем закиди, що у нас «мало тем до праці!» — Чудна наша природа нашої вітчизни та історія її вказує нам множество сюжетів і діяльних осіб закрашених сильною індивідуальностию, попри тім музеї і збори штук хочби в краю, далиб тисячі тем до чудових творів штуки.

От прим. походи князя Святослава,

вінчане рускої княгині в Франції, зїзд Мономаха, борба з Татарами, змаганя литовских князів, часи козяцкі, народна співачка Чурай, що Гриця строїла, засіданя Кирило-Методієвских братчиків, ілюстроване творів наших поетів, репродуковане хочби рідкого портрету Музея в Підгорецькім замку і пр. сеж вдячні теми навіть для менше здібних артистів.

Тому з вірою в свої сили: до праці! дорогі земляки-артисти а дійдемо дальше чим «капарною» політикою а не загинете хочба серед як бідної суспільности, котра вам вдячно оплатить ваші змаганя яко піонерів нашого відродженя.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В середу: руско-кат.: Софії М.; римо-кат.: Геронима. — В четвер: руско-кат.: Евфема; римо-кат.: Рем.

— **Духовні справи (реколекції) для священників** відбудуть ся на днях 5. до 8. жовтня с. р. в духовній семінарії у Львові. Початок д. 5. жовтня о 8. год. вечером. Ті, що хотять взяти в них участь, звольте зголоситись письменно до о. В. Семкова, пл. св. Юра ч. 5 найдальше до дня 4. жовтня.

— **40-літній ювілей тов-а «Просьвіта».** В місяці грудні минає 40 літ від часу заснованя одного з найповажнійших і найбільше заслужених у нас просьвітних товариств — тов-а «Просьвіта» а головний відділ сего тов-а ідучи за голосом загалу, рішив святкувати в грудні 40-літній ювілей естнованя «Просьвіти» в той спосіб, що у Львові відбуде ся того місяця просьвітно-економічний зїзд а на провінції мають відбутися по всіх філіях і читальнях «Просьвіти» відповідні торжества. В справі просьвітно-економічного зїзду в грудні видав головний відділ товариства «Просьвіта» відозву, в котрій принявши ключ: «Просьвічуйте ся і богатіть ся!» каже дальше:

У зрозуміню ваги теперішньої хвилі рішив головний відділ тов-а «Просьвіта» використати сьогорічний 40-літній ювілей тов-а, зробити біляне дотеперішньої роботи і дати почин до більш широкої, інтензивної і плянкової акції на просьвітно-економічнім поли нашого народного життя. Дятого на дні 23. і 24. грудня с. р. скликає ся до Львова перший просьвітно-економічний зїзд для австрійської України. Цілюю его має бути: а) дати огляд органічної праці протягом останних 40 літ; б) вияснити недостачі і хиби дотеперішньої роботи; в) вказати нові поля, нові мети й нові дороги в праці коло духового й матеріяльного двигненя народу; г) увести систематичність і рівномірність у всіх напрямках сеї праці.

Загальна програма зїзду буде така: I. просьвітна секція буде розпадатися на відділи: 1) організаційний (справа просьвітних тов-в, нар. школи, анальфabetизму, нар. університету, театру і т. п.); 2) видавничий (напрям і зміст популярної лектури, кольпортаж і т. п.); 3) культурно-суспільний (справа бурс, захоронок, спортових і казинових тов-в, суспільна гігієна, боротька з алькоголем, лічниці і т. п.). II. економічна секція мати ме відділи: 1) сільського господарства (хліборобство, огородництво, садівництво, молочарство, меліорація, комасація, ветеринарія, аграрне законодавство і т. п.); 2) торгівлі і промислу; 3) фінансових справ (кред. інституції, тов-а обезпечень і т. п.).

Докладна програма зїзду буде видана на початку грудня с. р. Тимчасом Відділ тов-а «Просьвіта» подбає, щоб на кожний предмет, обнятий програмою, був приготовлений хоч оден відповідний реферат. Окрім того звертає ся до всіх робітників на нашій просьвітній і економічній ниві з горячим покликом взяти численну участь у зїзді як референти поодиноких п тань. Зголошеня рефератів приймає і дає всякі інформації в тім напрямі Відділ до кінця падолиста. До співучастя у зїзді будуть запрошені всі наші інституції; поодинокі особи можуть зголосувати ся на учасників до 15. грудня с. р.

Відділ має ту певність, що справа просьвітно-економічного зїзду найде горячу прихильність серед нашої суспільности без огляду на політичні партії; що наша інтелігенція возьме грімійальну участь у зїзді чи то як референта чи то як співучасники і тим дасть безсумнівний доказ своєї національної зрілости і зрозуміня ваги поважної історичної хвилі.

— **Другий шлях залізничий до Станиславова.** Кур. Stan. доносить, що з причини сильного руху поїздів на шляху Львів Станиславів міністерство залізниць має намір побудувати другу пару шин на тій лінії. Через те зарадить ся безнастанному спізнюваню поїздів на тім шляху, що мусіли нераз цілими годинами ждати на стациях в цілих виминаня. Вперед дістане другу пару шин шлях зі Львова до Ходорова, потім з Ходорова до Галича а в кінці з Галича до Станиславова.

— **В аматорській театрі львівського «Сокола»** відіграно в неділю 3-актову комедію Основяненка «Сватання на Ганчарівці» при зовсім випроданій салі. Аматори виязали ся зі своїх ріль зовсім вдоволяючо, чого дохазом були також грімкі і часті оплески слухачів.

— **Судова розправа** проти обжалованих в справі розрухів в Коропці, коли то згинув бл. п. Каганець, розпичне ся в Станиславові дня 15. жовтня. Розправа, якій буде проводити радн. Айзельт. потриває три дні, бо обжалованих є 31 осіб, а свідків покликано около

Ч. 154.

З листу Григ. Воробкевича до брата Ізидора, пис. 17. грудня 1869.

(Переклад з німецького). Я тут (у Львові) пристаю мало з ким, але й ті мають мене за поважного і можливого Катона; се мене врешті й тішить, бо я не стрітив тут нічого, що заслугувало би на правдиве довіре. Тут не достав сего властивого товариського елемента, для котрого тяжко найти назву; маю на думці змісл до товариського життя без усякого інтересу, невинні розривки, жарти і т. п. — Ти вже зрозумієш, що я думаю. Зійдеш ся з Поляком, то мусиш усе польське хвалити, инакше неможлива всяка дальша розмова. Зійдеш ся з Русином, зараз питають ся тебе, до котрої партії належиш, чи до української чи до москвофільської, а нарешті жадають, щоб ти доконче написав кілька лихих поезій, бо вони будуть дуже гарно виглядати в Правді або деінде. А що до львівських Німців — то їх національні прикмети зовсім перемішали ся, — вони як ті монети, що довго ходять між людьми, стерли ся і затратили своє лице.

Матеріяли до історії зносин Галичан з Буковинцями.

Ч. 152.

Лист Олекс. Барвіньського до Ізид. Воробкевича, Бережани 28. л. Листопада 1869.

(Дальше).

Про читанку можу Тобі тільки сказати, що вона у Раді дуже сподобалась и незабаром поступить в печатню. Мене самого дивує, що рада шк. так скоро вьялася до неї и не положила на довший час ad acta. До альманаху я призиблюю матеріяли, однакж виданне сго не може бути так скоро, бо ожидаю помочи матеріяльної и літературної зза кордону, а вона може хіба на весну приспіти. Регули «мало а щось доброго» держуся.

Вість о видаванню «Зорі Буковинської» мене не засмутив, а противно дуже урадував, бо кожний обяв життя руського словесного мене интересує и тішить. Але з другої сторони наповняє то мене обавою, що ся нова літер. часопись не буде вірно служити нашому народові, розвивати его гарної мови, а при-

беретця в дивоглядний костюм. Правда, що негодитця судити а ргіогі, та сама особа редактора Глебовицького, наповняє мене такими думками, бо я чув, що сей чоловік зовсім противний руцині, а бажав общого літературного язика а la «Слово». Колиб справді так було, то Зоря ся немає будучини и піде за небіщиком Бояном и Страхопудом до Гадеса. Однакж дужеб мене тішило, колиб часопись ся вшла дорогою народнєю.

Тепер же що до мові помочи. Знаєш, що я яко літерат ще не виступав. От написав півкоди яку допись до Правди, як про Читанку Тороньського, а тепер недавно про Театр з Бережан, и про народній молитовник (з Опілля). Правдивою літературнєю роботою я ще не займався, а при тім и часу до того у мене не багацько. Я не відмовляю мові помочи, коли що помочи зможу, та наперед нічого не обіцяю, що се або те напишу. Однакж будь перекозаний о мойй прихильности для буковинських братів и для нового задуманого діла.

А тепер бувай здоров, напиши мнї, що порабляєш, пришли ласкаво скілька цвіток з твоєї ниви и не забувай за щирого Твого брата и друга

Ол. Барвіньського.

фільсько-радикальною. На скільки московфіли є партією ладу і порядку, виявили вони доволі доказів навіть останніми часами своїми паломництвами, а тепер самі бачать, що занадто отверто показали свої змагання і в „Галічаніні“ вельми широко толкують ся, що у них на думці лише культурне об'єднання а не політичне! Тимчасом язикове і національне об'єднання, при тім і православні змагання — се підготовлюване підвалин і до політичного, а такі змагання і надії висловлював пок. Наумович в „Слові“ 1866 по нещаснім бою під Садовою.

Уживане галицьких москвичів адміністрацію до спинювання національного і культурного розвитку Русинів, побіч недостатків адміністрації, на котрі двічі вказав намісник др. Бобжинський, отсе також одна з причин, що пособляли розвиткові невдоволення і огірчення в широких верствах народних руских а невдоволеня і огірченя використовували радикальні апостоли, щоби кидати свої оклики в ті маси і поривати їх за собою для своїх самолюбних цілей і змагань. Коли свобода національно-культурного розвитку руского народу не буде спинювана з підмогою москвичів, котрі тут накидають ся в ролі яничарів, тоді певно ослабне завзяте українського радикалізму а оклики апостолів сего руху переомонять без послуху.

Але неперечно і на рускій суспільности спочиває обовязок з свого боку поборювати ці змагання і струї радикальні в широких верствах народних, а до того повернемо ще небавом.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Обструкція німецька в чеськім соймі буде імовірно тривати дальше. Президія німецького клубу в чеськім соймі, представивши бар. Бекови в суботу жалі на кр. маршалка і задля непокликаня німецького актуара до соймового бюра, вказала на велике огірченя посеред німецьких послів і виборців, яке довело до відомих в соймі подій. Крім того жалувала ся на поступованя правит. властей підчас напастей на німецьке населеня в Берграйхенштайн, Шттенгофен і в Люблянї. Задля того вважає президія німецького клубу дальші обради чеського сойму неможливими і домагала ся відроченя сесії і усуненя маршалка.

Бар. Бек заявив на те, що відроченя сойму вважає в тій хвилі непорядним, а навпаки думає, що в соймі повинна бути німецько-чеська справа основно обговорена, а се довело би до вясненя і певного зближеня. Поступованя маршалка усуває ся зовсім з впливу правительства. Міністер-президент дораджував, що се в інтересі обидвох народів, колиб в соймі витворила ся інституція для наради над пропозиціями, а також в цілі тривкого підготовлювання мирних взаємин. Бар. Бек обіцяв впливати в тім напрямі також на противну сторону і небавом виступить з дальшими пропозиціями в тій справі. Що до заколоту спокою в ріжних місцях, то правительство видало строгі розпорядки в цілі удержання безпечности особи і майна. Німецькі послы заявили, що се подадуть до відомости клубу, а бар. Бек застеріг собі дати дальші вясненя і викидає також поясненя від послів.

Сими поясненнями бар. Бека одначе невдоволені Німці і дали сему невдоволеню вираз у віденських дневниках, а з сего можна впевнитися, що будуть дальше вести обструкцію в чеськім соймі. Непокликаня німецького актуара і пересуненя дневного ворядку — занадто дрібні справи, щоби задля них починати галабурди, а події в Люблянї викликали самі Німці напастями на Словінців в Пугі, а опісля знов напастували Словінців в Марибургу і в Циллі. Тут розходить ся о виборчу реформу в Чехах, котра би могла підкопати дотеперішнє становище Німців, дане їм Шмерлінгівскою ординацією. От тому роблять галабурди, щоби розбити сойм, щоби розбити держ. раду і ввести урядниче міністерство і §. 14., або взагалі змагають під комендою Вольфів до розбитя Австрії. Чи правительство виявить доволі сили, щоби запобігти сій буті німецькій, покаже недалека будучина.

Др. Люегер висловив сумнів, чи обструкція в чеськім соймі вийде в користь Німців, але замітив справедливо: *ressatur extra et intra muros*. В сім тижні можна отже сподівати ся нових буч.

Малярський соціялістич. дневник „Nepzava“ оповістив видобутий з тайного жерела начерк виборчої реформи з 24. с. м. Оперта она на плюральности, а в части на посередних виборах. Всі найменше 24 літні мужчини в краю мають виборче право, але неграмотні мають посередне, бо кождих 10 неграмотних вибирають 1 виборця. Управнених до вибору неграмотних є засалом 127.000, безпосередне право одержить 2,618 000, а між ними є виборці з одним, двома і трома голосами Ті, що вміють читати і писати, одержать 1 голос (всіх є около 1,534.000). Два голоси одержать ті, що скінчили низшу середню школу, і такі, що вміють читати і писати, та платять найменше 20 К безпосередних податків або найменше мають одного стало занятого мужчину, або вміють читати і писати і бодай 5 літ служать у одного хлібодавця, мають найменше 32 роки, вислужили при війську і мають бодай двоє дітей, таких виборців є около 866.267. Три голоси одержать ті, що скінчили середню школу, або вміють читати і писати та платять найменше 100 К податку. Всіх таких виборців є около 217.721. Загална сума всіх виборців в виносить около 4 мільони. З того припадає на Малярів 61.8%, на Німців 15.2%, на Словаків 10.3%, на Румунів 7.4%, на Сербів 2.4%, на Хорватів 1.1%, на Русинів 0.5%. Робітники одержать 34.9% голосів. Робітники становлять 34.1% населеня і мали доси 3.9%, на основі начерку крім того 33.2%, а тепер дісталиб 36.9%. Budapester Kongress. помістила оповіщеня, що статист. центр. уряд давав правительству в цілях вибор. реформи вкази, з котрих оден понав неправно в редакцію Nepszav-и і на тій основі она оповістила таку статю.

Заграниця.

Новоє Время вельми невдоволене вістями про можливу злуку Босни Герцоговини з Австро-угор. монархією і задля того проливає гіркі сльози над долею бідних братів-Славян. Так само петербурске „Слово“ протестує проти такої злуки з становища інтересів Росії.

N. W. Tagblatt подає основні статі до міністра Бернрайтера про Босну і Герцоговини і заявляє ся за заведенем там сойму.

В Білгороді з 1. жовтня починає виходити нова часопись „Босня і Герцоговина“, котра має доказувати права Сербії до тих країв. Ціль такої роботи ясна!

Перський шах скликає парламент і сенат на 14. листопада, щоби запобігти дальшій ворохобні.

В цілій Туреччині відбувають ся вибори, а також сербський і болгарський митрополит розпочали агітаційні обїздки своїх диєцезий та відкрили 7 церков. Давнійше було дуже трудно дістати дозвіл на будову церкви, або завішеня дзвонів. Молодотурецкий комітет в Драчу дав дозвіл на будову церкви, котрого 6 літ не можна було діждати ся і там зєднав собі велику прихильність.

Допись з Тернополя.

(Про наших артистів і популяризованя штуки).

Найлучшим мірилом розвитку і культури народу є штука. Коли старорускій київській державі почала свитати доба золотого віку, тоді почали повставати такі діла штуки, котрих останки подивляємо, хочби з розкопок при Десятинній церкві, з зачудованем.

В хвилі теперішній, коли живчик народного організму голоснійше забивсь, починаємо шукати народних первістків штуки і доріг для неї пр. в будівлях: „Дністра“, дяківської бурси, нових церквах конкурсних митрополита, памятника Шевченка і пр.

Наш нарід має незвичайно розвинений хист до окрашування кожного предмету, яким в обході послугує ся. Стіна кімнати, грагар, ложка, горнець, хрест при дорозі, писанка, та цілий стрій сільської дівчини, який она закупить і вишше з рідким естетичним смаком, коштом не більше як 4 К, все то свідчить о великім відчуттю всего, що гарне.

Додавши ще естетичне вражінє, під яким зістає наша молодіж, не виключаючи сільської, яка видить щоденно пр. церков з артистичним іконостасом, який складає ся з образу і різьби, а не подивуємо ся, чому наш нарід видає так багато артистів, які на жаль не підпоможені нами служать чужим... Декотрі таланти не можуть перебити ся в світі нидіють на нашім перегоні.

Образованих артистів у нас як: малярів, різьбарів і пр. не брак. Недавно писав п. Богдан Лепкий в „Руслані“ про маляра Серафима. В другій часописи читалисьмо про різьбара п. Гаврилкова. Імена: Труша, Івасюка, Сосенка, Красицького, Пацака і пр. добре знані. На жаль сї артисти нарікають, що суспільність мало підперає їх благородні змагання. Правда, се не пересада, але не дасть ся закрити і сеї обставини, що они суспільности нашої мало дають і мало дбають, хочби в своїм власнім інтересі о популяризованя своїх творів.

Так пр. рік сему читаємо, що наші малярі постараять ся в скорі о перші у нас гарнійші репродукції „Гостя з Запорожа“ та кількох других образів, аби наша суспільність мала чим прикрасити стіни своїх кімнат. Але тільки й чути! Даром ходив я кількакратно, від книгарні Шевченка почавши, по цілім Львові, аби того „Гостя“, або що небудь нашого пригожого на стіну дістати. Купці здвгають раменами, вказуючи на образи петерб. „Ниви“ і „Кози альпейскі“ — бо „руского нічого нема“.

Не оден з нас замовив би собі у нашого артиста портрет родичів, рідні і пр. так до когд тут удатись? Попроси більше знаного артиста, то сей зажадає, цїнячи свою штуку, кілька соток суми, яка для нашої дуже бідної суспільности таки за велика.

Щоби підпомочи з одної сторони наших артистів, а з другої сторони дати

50. Оборони обжалованих підняли ся др. Станиславський, др. Олесницький, др. Загайкевич, др. Партицкий і др. Могильницький.

— **Завзяті спадкоємці Полуботкових мільйонів.** Часопись „Утро“ доносить, що перед кількома днями повернув до Харкова зі зїзду аматорів спадщини по гетмані Полуботку, що відбув ся в Гомлі, управитель їх адміністраційного бюро, адв. Бобков-Басов, і розповів, що чув на тім зїзді. На зїзді здавав справу адв. Перевальський, якому поручено вїхати до Англії і глядати за тим банком, в яким мають бути зложені ті мільйони. Адв. Перевальський звидів всі лондонські банки, але нігде не трафив на слід тої спадщини. Мимо того „будучі“ спадкоємці не тратять надії і зложили гроші на дальше пошукуване Полуботкової спадщини.

— **Холера.** Дня 27. 27. с. м. захорувало в Петербурзі 263 осіб, померло 102, а в лічено остає 1846 осіб хорих на холеру. В Київї було дня 25. с. м. нових 11 випадків холери; разом від початку вибуху пошести 332. Померло 44 осіб. В Київщині занедужало 17 осіб, а померло 7. Того самого дня: в Катеринославі захорували 3 особи, померли 2, в Єлисаветполї 16, померло 9, в Одесї 11, пом. 8; а в Харкові лучив ся четвертий випадок холери. — Румунія розложила здовж російського кордону сім полків війська, які мають стеречи край перед занесенем холери в Росію. — Міска рада Львова ухвалила на вчерашнім засіданню призначити 10.000 К на борбу з холерою, а других 10.000 К на безпроводочне уряджене епідемічного бараку а в разї потреби поставити на цвинтарях холеричні трупарні.

— **Львів-Бережани-Підгайці.** Будова залїзниці на тім шляху вже майже викінчена. Зачувати, що з днем 1. листопада розпочне ся особовий рух, найперше на просторї між Бережанами а Підгайцями.

— **Крадіж за крадіжею.** В суботу арештовано в Станиславові залїзничого урядника Калїту і бляхаря Шіфтера за крадіж бляхи на шкоду залїзничого заряду. Калїта, будучи завідателем материялового магазину, вивозив з него бляху і продавав Шіфтерови. Сей краденої бляхи уживав Шіфтер до побивання залїзничого двірця.

— **Пожар в Синевідску.** В ночи з суботи на недїлю вибух огонь в трачці акційного товара коло залїз. двірця в Синевідску. Огонь огорнув дошки покладані на великім просторї докола трачки і ширив ся в напрямї двірця. Жар був такий великий, що жовніри і пожарники прибувші залїзницею зі Стрия в першій хвилї не могли висїсти з вагонів. Пожар ширив ся незвичайно скоро і перекинув ся о яких 200 кроків дальше на другий склад дерева, так що утворили ся два неколкої огнища, з якими пожарники не могли дати собі ради. Вкінці заналили ся величезні склади опалового дерева, зложеного в латрах (сїгах). Велике небезпеченство грозило цілому селу, бо вітер дув в тім напрямї. Лише завдяки пожарним сторожам зі Стрия і Скольного вдало ся недопустити моря вогню на село. Зате згорїли крім цілого складу дерева залїзничі магазини. Стаційний будинок головний спас ся лише тому, ще був противний вітер. Столпи телеграфічні здовж шляху згорїли до тла, через що телеграфічне полученє зі Стрийом було перерване. Ранішній поїзд з Лавочного в недїлю переведено попри огонь з тяжкою бідою з одногодинним спізненем. Пожар тривав до 7. год. вечером в недїлю. Огонь мав бути підложений. Акц. товариство ніякої шкоди не понесе, бо все було обезпечене.

— **Шлюбний дарунок!** Богата міщанка в Аберден дістала в день вінчання багато дарунків. Між иншими була між ними коробочка, артистично різьблена. Молода отворивши її, мало не зімліла, бо в серединї була неколкома машина. Сей дарунок передано до розсліду поліції, яка ствердила, що бомба при отворенню лише якимсь чудом не експлодувала, а а в разї вибуху могла убити кільканаїцять осіб. Того, хто прислав сей „презент“, не вда-

ло ся вишукати, аби відповідно єму подякувати.

— **Дрібні вїсти.** Начальником стації в Станиславові став іменованний дотеперішній інспектор і контролор руху, Стампер. — Доповняючий вибір двох членів повітової ради в Бережанах з групи сільських громад відбуде ся дня 18. листопада а одного члена з групи більшої посїлости дня 20. листопада.

Оповідстки.

— **Репертуар руского театру в Коломиї.** (Сала каси щадничої. Початок 7½ вечером. Абонамент на 6 вистав 12 К).

В четвер дня 1. жовтня „Романтичні“ славновісна комедия в 3 дїях Ростанда.

— **Репертуар міского театру у Львові.** Нинї ві второк попол. „Спїритисти“ ком. в 4 д. Мозера; вечером „Чар вальса“ оперетка Оск. Штрауса.

— **Письменні іспити** під надзором для кандидатів стану учительського в гімназіях і школах реальних та кандидаток тогож звання в женьських ліцеях відбудуть ся у Львові в днях 23. і 24. жовтня с. р., а відтак розпочнуть ся усні іспити. Кандидати і кандидатки, котрі в тім речинци наміряють приступити до іспиту, мають повідомити о тім дирекцію комісії іспитової найпізнійше до дня 16. жовтня с. р.

Телеграми

з дня 29. вересня.

Відєкь. Wiener Ztg оповіщує санкцію закона про додатковий кредит до бюджетового прелїмінаря на 1908 рік в цілі поліпшеня долї деяких категорій державної служби.

Кольонія. Koeln. Ztg. в телеграмі в Тангеру (в Мароку) доносить про отсей випадок в Касаблянці: Коли дня 27. с. м. представитель німецкого консуляту Юст в Касаблянці йшов в товаристві кількох французских збігців-легіонїстів, які просили консулят о опіку, до порту, де они мали всїсти на німецкий корабель, французскі жовніри не допустили їх всїсти на корабель. Франц. жовніри перевернули човен, збігців-легіонїстів спїймали, Юста набили по лицю, а німецких жовнірів побили кольбами і приварентували. Коли в тій справі упімнув ся секретар нїм. консуляту, Менс, капітан портовий, Француз, загрозив єму револьвером. Менс зажадав випущеня німецких жовнірів, але перший раз єго не послухано. Аж коли загрозив поважними наслідками, розковано жовнірів німецкого консуляту і випущено їх на волю.

Любляна. Тутешний корпус війскових ветеранів ухвалив заступити німецку коменду словїньскою.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, ресторація і казарна — ріг ул. Синьуської і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 29. с. м.: Евг. і Теодозия Тимкевичі; Єлена Алексевич, Батячїчі; Розалїя Аль, Краків; Мих. Біляшевський, Київ; о. Антїн Рудницький, Плауче; о. Ник. Рожанський, Вітків; Герман Адлерсберг, Станиславів; Мих. Новак, Пасїки Зубрицкі; Вол. Шенк, Долгобичев; Ст. Ковловський, Самбір; о. Нестор Лука, Ремезівцї; Ів. Макаровский, Перемишль; Р. Сосновський, Тернопіль; Филип Левицкий, Борислав; Йосиф Курцер, Станиславів; о. К. Лагода, Жабє.

Рідний Край

літературний й громадський тижневник, популярно редактований, виходить у Київї під редакцією О. Косач (Олени Пчілки). Коштує річно 6 рублів, піврічно 3 руб. Адреса: Київ, Благовіщенська № 97.

Печатки металеві і кавчукові
для урядів парохїяльних, громадских, читалень, „Соколів“, „Сїчей“, зарядів шкіл ітд.
виконує як найліпше, чого доказом численні признаня
Д. Вайс
артистична робітня ритівнича у Львові,
ул. Нароля Людвика ч. 29. (Пасаж Оранжа).
(18—?)

Агенти корабельні дістануть платний заробок побічний. „Оквент“ (корабель), бюро дневників Бухштаба, Львів. (10—10).

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише туток і паперцїв з першої галицко-рускої фабрики Евгена Білінського в Збаражї.
З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурситов. педагогічного, а 5% на сироти і вдови по свьятихениках.
Держім ся покликую:
Свій до свого!

Працюйте і щазїть!

Товариство взаїмного кредиту

„Джїстер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові.

приймає вкладки на книжочки щадничї на 4%, удїляє позички на опрїпти за інтабуляцією на 6 прц.; і сплату розкладає на 10 до 15 лїт (при 30 ратах піврічних вносить рата амортизаційна на капїтал і відсотки 5 К 8 сот. від кождих 100 К позички.
Векслї приймають ся тільки 3 місячні, з 3 підписами, на 6 прц. до 7 прц.
Членами можуть бути позичку і дістати тільки члени обезпеченї в „Джїстрі“.
З зисків удїляв „Джїстер“ на публічні добродїїні цілі квоту 45.835 корон.

Вкладк	2.795.183 К.
Позички удїлені	3.410.684 К.
Удїли членські	294.398 К.
Штїні папери	130.452 К.
Фонд резервовий і инші	45.842 К.
Льокації	182.206 К.

Канцелярїї Товариства при ул. Рускій ч. 20 отворенї перед полуднем від 8—2 год.

Розклад залїзничих поїздів
важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Ряшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:07	—	2:05	5:57	9:30
Черновець	—	—	—	—	12:20
Станиславова	5:40	—	—	—	—
Коломиї	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Пустомит	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Самбора	8:00	10:30	2:00	—	9:10
Любїна	8:00	10:30	2:00	9:10	—
Рави рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:26	1:15	5:00	9:25	10:10†
Брухович	7:10	—	12:40	4:50	8:20
Брухович	8:15	—	—	—	—
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночи
Краков	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Ряшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	7:45	11:10
Черновець	6:10	9:35	2:23	—	10:38
Черновець	—	—	—	—	2:50
Станиславова	—	—	—	2:40	—
Коломиї	—	—	—	6:08	—
Стрия	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Пустомит	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Самбора	8:00	9:05	4:00	—	10:45
Любїна	8:00	9:05	—	4:00	10:45
Рави рускої	6:14	11:05	—	7:10	11:35†
Янова	6:58	9:15	1:35†	3:35	6:30
Брухович	7:21	11:05	—	—	—
Брухович	6:14	—	3:35	7:10	11:35†
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:15

ЗАМІТНА: Посїпні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди ідучї лише в недїлі означенї †.

